

Nieuwsbrief 3 van de Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen, 30 mei 2023

Actualiteit

Staat van het Onderwijs

Begin mei heeft de Inspectie het jaarlijkse rapport Staat van het Onderwijs gepubliceerd. In het hoofdstuk over het hoger onderwijs signaleert de inspectie diverse ontwikkelingen de toegenomen uitval, gebrekkige schriftelijke vaardigheden van studenten, sociale onveiligheid, blinde vlekken in kwaliteitsbewaking, onvoldoende stagebegeleiding en de gebrekkige participatie van studenten in medezeggenschap. De inspectie herhaalt haar constatering dat de WHW verouderd is en tot onduidelijkheid leidt: *“Tijdens onderzoeken blijkt dat instellingen soms de grenzen van de wet opzoeken en die grenzen zijn lang niet altijd duidelijk. Interpretatie in de geest van de wet is lastig als die wet uit een tijd stamt waarin internationalisering en digitalisering nauwelijks een rol speelden. Dat levert een risico op voor de studenten, een gebrekkig handhavingsinstrumentarium voor de inspectie en onzekerheid voor de instellingen over wat wel en niet kan”*. Ten aanzien van het onderwerp kansenongelijkheid merkt de inspectie op: *“In het hbo heeft 48,5% van de studenten ten minste één ouder die hoger onderwijs heeft genoten. In het wo geldt dit voor 74% van de studenten. Voor de Nederlandse bevolking tussen de 15 en 75 jaar oud geldt dat in 2021 34% een opleiding in het hoger onderwijs heeft gevolgd (CBS, 2022b). Dat groepen ongelijk vertegenwoordigd zijn, komt deels door de verschillende overgangen in het gehele onderwijssysteem, waarbij kinderen van ouders met minimaal een hbo-diploma en ouders met een hoog inkomen vaker de afslag naar een ‘hoger’ onderwijsniveau nemen (Inspectie van het Onderwijs, 2017; 2019a; 2020). Eenmaal aan de poort van het hoger onderwijs beland, is de verdeling niet meer representatief”*.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/staat-van-het-onderwijs/documenten/rapporten/2023/05/10/deelrapport-svho-2023-hoger-onderwijs>

Bindend Studie Advies (BSA)

Minister Dijkgraaf heeft in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat hij de norm voor het bindend studieadvies (bsa) wil verlagen naar hooguit 30 punten in het eerste jaar en nog eens 30 punten in het tweede jaar. De reden hiervoor is dat hij van mening is dat de huidige BSA van 45 tot 60 punten in het eerste jaar leidt tot te veel druk voor studenten. De universiteiten zijn tegen dit voorstel, onder meer omdat uit onderzoek blijkt dat studenten ‘naar de norm studeren’ en een lagere norm dus leidt tot uitstelgedrag. Universiteiten vrezen ook de werkdruk van docenten. Hogescholen hebben niet gereageerd in de pers; zij hebben tijdens Corona de norm al (tijdelijk) verlaagd. De studentenbonden LSVB en ISO steunen het voorstel van de minister.

<https://open.overheid.nl/repository/ronl-bed0e85e-ca46-49cc-95e0-eea8476916fe/1/pdf/verzoek-om-meer-verheldering-over-afspraken-over-het-bsa-en-corona.pdf>

CAO onderhandelingen

Het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP) meldt dat de Algemene Onderwijsbond een rechtszaak heeft aangespannen tegen het kabinet. De vakbond eist dat het kabinet openbaar maakt hoeveel geld het onderwijs krijgt om de lonen te laten stijgen. De bonden eisen een loonsverhoging van 14 procent.

Maar hoeveel geld de onderwijsinstellingen krijgen voor de 'loonruimte' is niet bekend. Dat is geheime informatie, die het kabinet alleen aan de werkgevers stuurt. De vakbonden vinden dat ze hierdoor op achterstand staan in de onderhandelingen. De rechtszaak zal naar verwachting pas dit najaar plaatsvinden.

Toekomstige studentenaantallen

Het ministerie van Onderwijs heeft nieuwe referentieramingen gepubliceerd van de verwachte ontwikkeling van studentenaantallen. De krimp van het hbo gaat harder en de universiteiten groeien minder snel. In de nieuwste raming verwacht het ministerie dat de hogescholen in 2029 zo'n 40 duizend studenten minder zal opleiden. De groei bij de universiteiten gaat minder hard dan voorzien: tot maximaal 23 duizend. Eén van de redenen die genoemd wordt, is dat men verwacht dat meer studenten ongediplomeerd het hbo zullen verlaten vanwege de grote aantrekkingskracht van de arbeidsmarkt. Ook mbo-studenten zullen om deze reden minder vaak doorstromen.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2023/05/01/referentieraming-ocw-2023/rr2023-publicatieversie.pdf>

Bezuinigingen hoger onderwijs

De komende jaren gaat het kabinet tot 200 miljoen bezuinigen op het hoger onderwijs en studiefinanciering. Dit blijkt uit de Voorjaarsnota. Een groot deel komt doordat eerstejaars studenten vanaf september 2024 geen halvering meer krijgen op het collegegeld.

Internationale studenten

Eind april informeerde minister Dijkgraaf de Tweede Kamer over zijn plannen om de toestroom van internationale studenten in goede banen te leiden. De brief omvat enkele praktische maatregelen en de aankondiging van een 'centrale regievorming'. De Vereniging Hogescholen heeft positief gereageerd op de ruimte de minister openlaat voor hogescholen om de internationale instroom zelf te sturen.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/21/beheersing-internationale-studentenstromen-in-het-hoger-onderwijs>

Toekomstverkenning hoger onderwijs

Minister Dijkgraaf heeft de Tweede Kamer geïnformeerd, in reactie op de publicatie Staat van het Onderwijs, over de stand van zaken van de toekomstverkenning. Begin mei informeert hij de Tweede Kamer hierover: *"Er loopt nu een toekomstverkenning voor het mbo, hbo en wetenschap. We kijken naar de toekomstbestendigheid van het stelsel en de trends op de arbeidsmarkt en in de samenleving voor de komende twintig jaar. Het rapport van deze toekomstverkenning, uitgevoerd door een consortium van onderzoekers, ontvangt de Kamer voor de zomer. Na de zomer volgt de kabinetsreactie op dit rapport"*.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2023/05/10/aan-de-eerste-kamer-beleidsreactie-staat-van-het-onderwijs-2023/aan-de-eerste-kamer-beleidsreactie-staat-van-het-onderwijs-2023.pdf>

Vereniging en Bestuur

Afscheid van VTH-bestuursleden

Op 13 juni organiseert het VTH-bestuur een diner om afscheid te nemen van enkele bestuursleden en nieuwe bestuursleden te verwelkomen. Via deze weg danken we de scheidende bestuursleden voor hun betrokkenheid en inzet. Onze huidige voorzitter, Guus van Montfort, neemt op 1 augustus afscheid. Ook onze bestuursleden Yvonne Burger en Rinse de Jong beëindigen hun betrokkenheid bij het VTH-bestuur. En Peter Verleg die namens het bestuur het afgelopen jaar het onderwerp professionalisering voor de VTH heeft opgepakt, rond zijn werkzaamheden af per 1 juli. Peter heeft de afgelopen periode namens de VTH het onderwerp professionalisering opgepakt. De inrichting van de VTH-Academie en de organisatie van het Symposium zijn hiervan het resultaat. En tenslotte zullen we op 13 juni ook Hans Uijterwijk, onze voormalige secretaris, danken voor het vele werk en zijn grote inzet de afgelopen voor de VTH.

Algemene Ledenvergadering VTH

Op **22 juni van 16:00 – 17:00 uur**, voorafgaand aan het Symposium, vindt de Algemene Ledenvergadering plaats in vergaderlocatie Domstad te Utrecht. Agendapunten zijn onder andere de procedure tot vaststellen van de nieuwe branchecode en de benoeming van een tweetal nieuwe bestuursleden, Susana Menéndez en Walter Bak en van de nieuwe voorzitter Peter van Laarhoven.

U kunt zich hiervoor aanmelden bij het secretariaat: secretariaat@vth.nu onder vermelding van uw naam en naam van de hogeschool.

VTH/VH Symposium op 22 juni '23

De Vereniging Hogescholen (VH) en de Vereniging Toezichthouders van Hogescholen (VTH) organiseren op **donderdag 22 juni '23 van 17:00 – 20:00 uur** een gezamenlijk symposium voor toezichthouders en bestuurders van hogescholen. Het symposium heeft als thema:

Een veranderend hbo en een nieuwe visie op besturing en toezicht: hoe verhouden die zich tot elkaar?

Paul Schnabel treedt op als discussieleider. Het symposium staat open voor bestuurders en toezichthouders van hogescholen en een kleine groep van specifiek genodigden.

Start VTH-Academie

Het onderwerp professionalisering heeft binnen Raden van Toezicht van hogescholen nadrukkelijk de aandacht. In jaarlijkse zelfevaluaties wordt de leden gevraagd te reflecteren op hun eigen professionalisering en op die van de RvT in haar geheel. Professionalisering is nodig gebleken en inmiddels niet meer vrijblijvend.

Om die reden heeft de VTH besloten tot het inrichten van de VTH-Academie. Hiervoor is samenwerking gezocht met Avicenna, academie voor leiderschap. Per jaar worden via Avicenna circa 2.000 toezichthouders en commissarissen opgeleid. Daarmee is Avicenna marktleider in Nederland. Het specifieke aanbod voor deze deelnemers betreft ruim 65 verschillende opleidingen en masterclasses voor verschillende brancheverenigingen, waar Avicenna regiepartner voor is. De opleidingen worden zowel online, face-to-face als in blended vorm aangeboden. Alle opleidingen worden door experts, docenten, trainers en ervaren toezichthouders uitgevoerd.

Behalve dat de leden van de VTH toegang hebben tot het gehele branche-overschrijdend aanbod, wordt er op verzoek van de programmaraad van VTH tevens een branche-specifiek aanbod ontwikkeld. Er zijn om te beginnen twee thema's geagendeerd, sociale veiligheid en het hoger-onderwijsstelsel. Deze leertrajecten vinden in het najaar van 2023 plaats.

Wij hebben Cobi van Beek – zelf toezichthouder, bestuurder en zeer ervaren in het hbo- gevraagd om leiding te geven aan onze VTH-academie. Dat doet zij in samenspraak met de VTH-programmaraad en de programmamanagers van Avicenna.

De website van de VTH-academie wordt 22 juni gelanceerd en vanaf dat moment kunt u zich ook inschrijven voor het branche-specifieke aanbod. Nadere informatie over Avicenna is te vinden op www.academievoorleiderschap.nl

Overleg Minister van OCW

Minister Dijkgraaf heeft het VTH-bestuur uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek op 30 juni aanstaande. We willen dit overleg gebruiken om onder andere te spreken over de rol en actuele ontwikkelingen van toezicht in het hbo.

Regionale bijeenkomsten najaar 2023

Het VTH-bestuur organiseert in het najaar een viertal regionale bijeenkomsten voor leden van Raden van Toezicht. De uitnodiging met de precieze data en locaties wordt in juni verstuurd. Tijdens deze bijeenkomsten willen we nader kennismaken met raden van toezicht en bieden we de mogelijkheid aan RvT's om elkaar te leren kennen. We willen deze bijeenkomsten ook gebruiken om ideeën op te halen voor het hbo-specifieke aanbod in de VTH-Academie. En in gesprek gaan over de gedachten die bij RvT's leven over onze vereniging. Het voornemen is verder het inhoudelijke thema instellingsaccreditatie te agenderen.

Tot slot

Wij streven ernaar ons adressenbestand actueel te houden. Eventuele wijzigingen in de samenstelling van uw RvT ontvangen wij graag via het mailadres secretariaat@vth.nu

Mocht deze nieuwsbrief nog vragen oproepen, dan kunt u contact opnemen met de algemeen secretaris, Arian van Staa via het mailadres arian.van.staa@vth.nu